

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 645
van **EMMILY TALPE**
datum: 13 juni 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Krapte op de arbeidsmarkt - Evolutie per provincie

De krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt laat zich meer en meer gevoelen. Veelal wordt in eerste instantie verwezen naar de krapte op de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen. Eind maart telde West-Vlaanderen 30.101 niet-werkende werkzoekenden, 1.208 of 3.9% minder dan het jaar voordien. Daartegenover staat een groei van het aantal vacatures met 33.5%. Per openstaande vacature zijn er 5.5 werkzoekenden, maar dit algemene cijfer verbergt uiteraard grote verschillen tussen specifieke jobs onderling.

Graag ik voor elke provincie een antwoord op de volgende vragen:

1. Hoeveel niet-werkende werkzoekenden telde elke provincie eind mei 2017?
2. Hoeveel bedroeg het verschil met het jaar voordien in absolute aantallen en in procenten, opgedeeld naar:
 - a) werkzoekenden jonger dan 25;
 - b) werkzoekenden tussen de 25 en 55 jaar;
 - c) werkzoekenden ouder dan 55 jaar?
3. Hoeveel vacatures waren er in elke provincie bijgekomen in de periode eind mei 2016-eind mei 2017?

Graag het absolute aantal en het groeipercentage.

4. Hoeveel knelpuntvacatures waren er in elke provincie:
 - a) eind mei 2016;
 - b) eind mei 2017?

Graag het absolute aantal en het groeipercentage in de periode eind mei 2016 - eind mei 2017.

5. Hoeveel werkzoekenden per vacature waren er in elke provincie:
 - a) eind mei 2016;
 - b) eind mei 2017?
6. Hoeveel bedroeg het invullingspercentage van vacatures door VDAB in elke provincie?
7. Wat zijn de specifieke knelpunten in elke provincie inzake:

- a) de werklozenpopulatie;
- b) de vacatures op de arbeidsmarkt?

ANTWOORD

op vraag nr. 645 van 13 juni 2017

van **EMMILY TALPE**

1-3+5. Voor vragen 1 tot en met 3 en vraag 5 verwijs ik u graag naar <https://arvastat.vdab.be/>, waar al deze cijfers publiek raadpleegbaar zijn.

4. De cijfers die gevraagd worden in vraag 4 konden binnen het tijdsbestek van deze vraag niet berekend worden.
6. Onderstaande tabel bevat het vervullingspercentage per provincie, normaal economisch circuit exclusief uitzendopdrachten en vacatures ontvangen via werving en selectie.

	vervullingsgraad
Antwerpen	74,5%
Vlaams-Brabant	76,8%
West-Vlaanderen	68,0%
Oost-Vlaanderen	72,6%
Limburg	76,0%
Totaal	72,9%

Het vervullingspercentage is de ratio van het aantal vervulde vacatures op het totaal aantal afgehandelde vacatures. Het vervullingspercentage kan enkel berekend worden op vacatures die actief door VDAB-bemiddelaars worden opgevolgd. Voor de andere vacatures heeft VDAB geen duidelijk beeld van of ze vervuld dan wel geannuleerd werden.

In West-Vlaanderen ligt het vervullingspercentage het laagst. Dit verbaast niet. West-Vlaanderen is ook de provincie waar de krapte zich het sterkst laat voelen.

7. Hieronder vindt u een beschrijving van de arbeidsmarkt-uitdagingen in elke provincie.

Antwerpen

Nergens in Vlaanderen ligt de werkloosheid zo hoog als in de provincie Antwerpen. Eind mei 2017 bedroeg de Vlaamse werkloosheidsgraad 6,7%. De provincie Antwerpen torst met 8,5% de hoogste werkloosheidsdruk. De stad Antwerpen drijft met een werkloosheidsgraad van 14,5% het Antwerpse provinciale cijfer op.

De relatief hoge werkloosheidsdruk in de stad Antwerpen is nauw verweven met het groot aandeel allochtone inwoners. De allochtone werkzoekenden wonen geconcentreerd in een reeks gemeenten en steden. In de stad Antwerpen loopt het aandeel allochtonen in de werkzoekendenpopulatie op tot 51,5%, in Mechelen tot 49,2%.

48,8% van de Antwerpse werkzoekenden is laaggeschoold.

Laaggeschoolde werkzoekenden vinden moeilijk een baan, o.a. doordat laaggeschoolde banen de voorbije decennia verdwenen door automatisering en delokalisering. Dat lage scholing een bepalende factor is, wordt bevestigd door de

jaarlijkse VDAB-schoolverlatersstudie die telkens een fors lagere uitstroomkans toont voor de ongekwalificeerde jongeren.

Typisch voor de Antwerpse arbeidsmarkt zijn de vele werkzoekenden en de vele vacatures. De mismatch tussen de beschikbare laaggeschoolde arbeidsreserve en de eerder midden- hooggeschoolde werkaanbiedingen biedt een partiële verklaring. Een reeks vacatures betreffen knelpuntberoepen.

Limburg

De provincie Limburg telt 26.866 niet-werkende werkzoekenden eind mei 2017. Daarmee daalt de werkloosheid sterk in Limburg (-10,6%) en bereikt de provincie een werkloosheidsgraad gelijk aan het Vlaamse gemiddelde (6,7%). In het Maasland en Midden-Limburg is de werkloosheidsgraad het hoogst, al evolueren beide streken gunstig en zetten ze een daling neer van -12,9% (Maasland) en -12,0% (Midden-Limburg) in aantal niet werkende werkzoekenden ten opzichte van vorig jaar. Op gemeentelijk niveau pieken Genk (10,8%) en Maasmechelen (10,5%), zij belanden mee in de top 10 van de Vlaamse gemeenten met de hoogste werkloosheidsgraad. Het aandeel 50-plussers in de werkzoekende populatie ligt het hoogst in Limburg. 32,6% van de Limburgse werkzoekenden oftewel 8.749 werkzoekenden zijn 50 jaar of ouder. Daarnaast vormen de arbeidsgehandicapten een duidelijk grotere groep van de werkzoekenden in Limburg dan in de andere provincies, 6.096 van de werkzoekenden uit Limburg heeft een arbeidshandicap.

Met 26.868 ontvangen vacatures de voorbije 12 maanden, stijgt het aantal vacatures met 32,7% ten opzichte van vorig jaar (NEC-vacatures rechtstreeks van bedrijven, zonder uitzendopdrachten en zonder vacatures van werving- en selectiekantoren). Limburg kent in de vacaturecijfers de sterkste stijging van alle provincies. De groei van de vacatures is binnen de provincie ongelijk verdeeld. Midden-Limburg boomt met een stijging van +54,4% terwijl Zuid-Limburg (+4,4%), Noord-Limburg (+13,1%), Maasland (+21,4%) en West-Limburg een minder grote vacaturegroei kennen.

Oost-Vlaanderen

Eind mei telde Oost-Vlaanderen 46.673 niet-werkende werkzoekenden (NWWZ). Dat zijn er 2.761 of 5,6% minder dan vorig jaar. In regio Aalst-Oudenaarde daalt de werkloosheid het sterkst (-7,2%), in Gent-Eeklo het minst (-4,6%).

De helft (50,1%) van de NWWZ is laaggeschoold, de helft (51,7%) langdurig werkloos, ruim een kwart (27,2%) is van niet-EU origine en bijna 1 op 6 (15,9%) is arbeidsgehandicapt. Bij al deze doelgroepen daalt de werkloosheid, al is dit bij de allochtone werkzoekenden nog maar recent en slechts heel licht (-0,9%). De instroom van vluchtelingen uit oorlogslanden verklaart de afwijkende evolutie.

De werkloosheidsgraad in Oost-Vlaanderen ligt met 6,5% dicht tegen het Vlaams gemiddelde, maar wordt sterk omhoog getrokken door de hoge werkloosheid in Gent (met een werkloosheidsgraad van 11,3% en 14.061 NWWZ), en in mindere mate door de kleinere steden Ronse (11,1%, 1.233 NWWZ), Sint-Niklaas (8,9%, 3.036 NWWZ) en Aalst (8%, 3.236 NWWZ). De hoge werkloosheid in de steden blijft sterk verbonden met de sterke aanwezigheid van kansengroepen. Zo is in alle bovengenoemde steden meer dan een derde van de NWWZ van allochtone origine (in Sint-Niklaas zelfs 43%), een doelgroep die het bijzonder moeilijk heeft op onze arbeidsmarkt.

In mei werden in Oost-Vlaanderen 5.152 vacatures in het Normaal Economisch Circuit (excl. uitzend) rechtstreeks bij VDAB geplaatst, dat is een stijging met 38,3% t.o.v. mei 2016. Cumulatief werden in de laatste 12 maanden in het NECzuR 49.558

vacatures ontvangen, een stijging met 20,6%. Het aantal vacatures voor hooggeschoolden blijft het sterkst stijgen (+30,6%).

Door de daling van het aantal werkzoekenden, die inmiddels al ongeveer 2 jaar aanhoudt, en de aanhoudende stijging van het aantal vacatures (al drie jaar) neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe. Ook de toenemende vergrijzing draagt hiertoe bij, in sommige beroepen ligt de vervangingsvraag daardoor torenhoog (bv. chauffeurs). Oost-Vlaanderen kent na West-Vlaanderen de meest krappe arbeidsmarkt van Vlaanderen met in de laatste 12 maanden (juni 2016 t/m mei 2017) gemiddeld 6,9 werkzoekenden per openstaande NECzuR-vacature (begin 2015 lag de spanningsindicator nog boven 10). Vooral in het westelijk en zuidelijk deel van Oost-Vlaanderen is de arbeidsmarkt erg krap, wat zich uit in bijzonder lage werkloosheidsgraden. In totaal ligt intussen in 23 van de 65 Oost-Vlaamse gemeenten de werkloosheidsgraad beneden 4% en heerst er sterke schaarste. Uiteraard bemoeilijkt de toenemende krapte de invulling van de vacatures, zeker van de vele knelpuntberoepen.

Vlaams-Brabant

Eind mei waren er in Vlaams-Brabant 28.295 werkzoekenden, een daling van 4,1% ten opzichte van vorig jaar. Het valt op dat in de provincie de categorie 'vrij ingeschreven werkzoekenden' stijgt (+6,9%), terwijl deze over Vlaanderen gemiddeld een daling kent (-1,8%). Ook de allochtone werkzoekenden doen het in onze provincie (+4,4%) minder goed dan in Vlaanderen (status quo). Dit heeft veel te maken met de sterke toestroom van vluchtelingen in Leuven. Bij de werkzoekenden met een arbeidsbeperking zien we het omgekeerde, een stijging in Vlaanderen (+1,0%) en een daling binnen de provincie (-1,3%). Deze daling vinden we terug in Halle-Vilvoorde, waar deze doelgroep met 3,7% daalde ten opzichte van vorig jaar. Opvallend is dat het aandeel van werkzoekenden met een arbeidsbeperking in de regio met 8,7% bijna half zo laag als in Vlaanderen (16,1%). Met een werkloosheidsgraad van 5,5% scoort Vlaams-Brabant goed.

Kijken we naar de verschillende regio's, dan zien we een duidelijk verschil in groeiritme. Waar het aantal werkzoekenden in Halle-Vilvoorde met -5,8% nog sterker daalde dan het Vlaams gemiddelde was dit in het arrondissement Leuven slechts -1,7%. De daling in de regio Leuven wordt gedrukt door de sterke toestroom van vluchtelingen in de stad Leuven en omstreken. Zo steeg het aantal niet-EU werkzoekenden in regio Leuven met maar liefst 35,1% ten opzichte van vorig jaar. Vooral de sterke stijging van het aantal nieuwkomers uit Azië (+55%) en Afrika (+26,9%) valt op.

De regio Halle-Vilvoorde kent een sterke taalproblematiek. Terwijl gemiddeld in Vlaanderen 17,3 van de werkzoekenden geen of een beperkte kennis Nederlands hebben, ligt dit aandeel in Halle Vilvoorde op maar liefst 40,1%. Halle-Vilvoorde staat hiermee op eenzame hoogte en dit gebrek aan kennis Nederlands binnen de regio, vaak gecombineerd met een migratieachtergrond, legt een druk op de tewerkstellingskansen op de Vlaamse arbeidsmarkt van deze werkzoekenden en bemoeilijkt de begeleiding naar werk. Binnen heel wat vacatures is kennis van het Nederlands immers nog een vereiste.

Het aantal rechtstreeks ontvangen NEC-vacatures tijdens de voorbije 12 maanden steeg in Vlaams-Brabant met 7,3% ten opzichte van vorig jaar tot 31.307 vacatures. Het stijgingsritme blijft echter al enkele maanden dalen. Het jaartotaal licht op het laagste niveau sinds augustus 2016. Opvallend is hierbij het verschil tussen KMO's (<50 werknemers) en grote ondernemingen (>= 50 werknemers). Waar het aantal ontvangen vacatures voor grote ondernemingen nog steeg met 20,2%, daalde het aantal vacatures vanuit KMO's met -0,4%. Opvallend is dat deze terugval enkel in

Halle-Vilvoorde terug te vinden is (-8,3%). In regio Leuven steeg het aantal van rechtstreeks ontvangen vacatures van KMO's met 11,8%, ongeveer even sterk als het aantal voor grote ondernemingen (+12,5%).

West-Vlaanderen

Eind mei 2017 telt West-Vlaanderen 27.961 niet-werkende werkzoekenden (NWWZ). Dat zijn er 1.070 of 3,7% minder dan vorig jaar.

Van de 27.961 werkzoekenden behoort 86,7% (24.249) tot een specifieke doelgroep: jongeren (<25 jaar), ouderen (>=55 jaar), langdurig werkzoekenden (>=1 jaar), laaggeschoolden, alloctonen of werkzoekenden met een arbeidshandicap.

De jeugdwerkloosheid daalt met 3,7 % en het aantal werkzoekende 55 plussers daalt met 6,0%. Doordat werkzoekenden langer beschikbaar moeten blijven voor de arbeidsmarkt groeit het aantal werkzoekende 60-plussers met 14,0% (van 1.383 naar 1.577).

46,8% van de Westvlaamse werkzoekenden is langdurig werkloos maar hun aantal daalt met 5,3%. Niet minder dan 53,0% van de Westvlaamse arbeidsreserve is laaggeschoold.

De allochtone werkloosheid stijgt op jaarbasis met 6,1%. West-Vlaanderen telt 5.875 allochtone werkzoekenden of 21,0% van de geregistreerde arbeidsreserve.

18,6% van de West-Vlaamse werkzoekenden zijn arbeidsgehandicapt, een daling met 0,4% op jaarbasis.

West-Vlaanderen heeft de laagste werkloosheidsgraad van alle provincies (5,1%) maar de werkloosheidsdruk verschilt sterk van regio tot regio. De regio Oostende heeft de hoogste werkloosheidsgraad (8,2%), Midden-West-Vlaanderen de laagste (4,1%). Ook Brugge (4,8%), Zuid-West-Vlaanderen (5,0%) en de Westhoek (4,6%) hebben een zeer lage werkloosheidsgraad.

De laatste twaalf maanden ontving VDAB West-Vlaanderen 42.805 vacatures (in het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten, exclusief vacatures van wervings- en selectiekantoren). Dat betekent een stijging van 27,6% tegenover het jaar voordien. De vraag naar arbeidskrachten blijft stevig toenemen.

Door de sterke daling van het aantal werkzoekenden en de sterke stijging van het aantal jobs neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe. West-Vlaanderen kent een zeer krappe interne arbeidsmarkt met in eind mei 2017 gemiddeld 4,9 werkzoekenden per openstaande vacature. De krapte is het grootst in de arrondissementen Roeselare en Tielt met slechts 3,6 werkzoekenden per vacature, het laagst in arrondissement Oostende (11,0). In alle andere arrondissementen schommelt de krapte tussen de 4 en 6.

De toenemende krapte maakt dat werkgevers het vaak moeilijk hebben om vacatures in te vullen, en zeker de vacatures voor de knelpuntberoepen. De problematiek wordt nog groter door de groeiende vervangingsvraag als gevolg van de vergrijzing.